

Programma 3 Bestuur en organisatie

Waarom dit programma?

Dit programma bevat de onderdelen: Transparante overheid, een fitte organisatie en de slimme inzet van middelen.

In dit programma staan ook de algemene inkomsten van de gemeente. Dit onderdeel is verplicht op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV). Dit programma is daarom afwijkend van de andere programma's. Het wettelijk verplichte bedrag voor onvoorzien wordt geraamd voor de begroting in zijn geheel en moet daarom eveneens hierin worden opgenomen. Het is ten slotte ook verplicht om de overhead of interne bedrijfsvoering in dit programma op te nemen.

De gemeente Wageningen is dienstbaar aan datgene waar de samenleving behoefte aan heeft. De organisatie heeft een professionele bedrijfsvoering die een goed functionerende en wendbare organisatie (bestuurlijk en ambtelijk) ondersteunt, ongeacht welke veranderingen er zijn. Hierdoor kunnen we tijdig inspelen op veranderingen om tot een effectieve en efficiënte dienstverlening te komen. Als gevolg hiervan kunnen inwoners en ondernemers beter gebruik maken van hun rechten en voldoen aan hun verplichtingen. Daarnaast krijgen inwoners en bedrijven zo optimaal mogelijk zeggenschap binnen de onderwerpen die we samen willen realiseren in Wageningen en in de regio.

Een transparante overheid is een voorwaarde om de afstand tussen inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven zo klein mogelijk te houden en begrip te krijgen voor elkaars standpunten, meningen en handelen. Het is ook een voorwaarde om stappen te zetten in de democratische vernieuwing. Hierin gaan we op zoek naar nieuwe vormen van samenwerken in de stad, met onze inwoners, bedrijven en instellingen, maar ook met andere overheden en regionale partners. De gemeente is als eerste en meest nabije overheid voor veel mensen een belangrijke bouwsteen voor het versterken van het vertrouwen in de overheid.

ICT, kunstmatige intelligentie, digitalisering, informatietechnologie en data zijn in dit tijdperk van groot belang geworden, mede door Covid-19. Data biedt grote kansen en het slim gebruik maken van die data beïnvloedt onze manier van werken en organiseren. Data kan waardevolle informatie bevatten en inzichten geven over de stad. Deze inzichten benutten we om de stad verder te brengen. De inzet van data is ondersteunend aan de ontwikkeling van efficiënte en transparante overheid en draagt bij aan het voeren van duurzaam beleid.

We zorgen voor een slimme inzet van middelen en effectief risicomanagement. Ook zorgen we voor extra inkomsten door bijdragen en belastingen vanuit de stad. De mogelijkheid bestaat dat, door een stijging van de kapitaalmarktrente, middelen niet toereikend zijn om de geplande meerjaren investeringen uit te kunnen voeren. De landelijke wetgever geeft gemeenten geen bevoegdheden om via nieuwe belastingen extra inkomen te genereren.

Als overheidsorganisatie hebben we te maken met elkaar in rap tempo opvolgende veranderingen en opgaven in onze omgeving. Sommige veranderingen en uitdagingen zijn onvoorspelbaar. Een recent voorbeeld hiervan is de corona pandemie en de gevolgen van deze crisis voor de gezondheid en het welzijn van mensen en de economie. Het is noodzakelijk om als organisatie snel op dergelijke ontwikkelingen in te kunnen spelen. De bedrijfsvoering heeft versterking nodig met het oog op 'de hybride organisatie' van de toekomst. De basis moet op orde zijn om een wendbare organisatie te kunnen zijn en noodzakelijke veranderingen aan te kunnen.

We adviseren de organisatie over de inzet van bedrijfsmiddelen, zodat de organisatie effectief vraagstukken, zoals de drie groene draden (Meerwaarde van groen, Verbeteren van klimaat en vergroten duurzaamheid en Verminderen van sociale ongelijkheid) kan oplossen. We zorgen dat onze formatie op orde is en onze medewerkers flexibel en duurzaam inzetbaar zijn en tevreden kunnen werken binnen de fysieke, digitale en mentale werkomgeving. Op deze manier wil de gemeente Wageningen een aantrekkelijke werkgever zijn en talent aan zich binden.

Om wendbaar te kunnen zijn moet een organisatie vanuit dit kader in ieder geval capabel zijn op vier aspecten:

- Het tijdig signaleren van veranderingen;
- Het snel kunnen bedenken van passende maatregelen;
- Snel besluiten kunnen nemen over de te nemen maatregelen;
- Het kwalitatief goed en snel kunnen implementeren van genomen besluiten.

Beoogd maatschappelijk effect

In dit programma zijn de actuele ambities gekoppeld aan:

- 3.1 Transparante overheid
- 3.2 Een fitte en digitale organisatie
- 3.3 Slimme inzet van middelen

Deze ambities zijn verwerkt in een doelenboom, waarin wordt beantwoord:

- Welke doelen willen we bereiken om te komen tot de ambitie?
- Welke resultaten moet het opleveren?

In het resultatenoverzicht gaan we alleen in op nieuw beleid en politiek relevante zaken.

3.1 Transparante overheid

Wat willen we bereiken?

We zijn een transparante overheid die in de dienstverlening de volgende kernwaarden hanteert: Integraal, aanspreekbaar, gastvrij, transparant, zorgvuldig, toegankelijk en gelijke informatiepositie.

Doelen

3.1.1 We halen minimaal een 7 op onze klanttevredenheidonderzoeken naar dienstverlening

Beoogde resultaten

- Er is een goede accurate persoonsregistratie.
- Onze dienstverlening is afgestemd waar mogelijk met onze ketenpartners en medeoverheden zodat inwoners, ondernemers en organisaties integrale optimale dienstverlening ervaren.
- We bieden toegankelijke, transparante en veilige dienstverlening en dragen zorg voor gelijke informatiepositie.
- We zijn duidelijk en transparant over de rol die we innemen in processen en wat inwoners, organisaties en bedrijven van ons kunnen verwachten en andersom.

Doelen

3.1.2 Dienstverlening voortdurend verbeteren passend bij de landelijke ontwikkelingen en bij de behoefte van onze inwoners, bedrijven en organisaties

Beoogde resultaten

- Dienstverlening aan inwoners, ondernemers en organisaties op een correcte en gastvrije wijze via de contactvorm die zij kiezen, vanuit het principe 'online waar het kan en persoonlijk waar het moet' (coronaproof).
- Onze dienstverlening sluit aan bij de huidige behoeften en ontwikkelingen.
- Zicht hebben op de behoefte van onze inwoners, bedrijven en organisaties.

Doelen

3.1.3 Democratische vernieuwing en bestuurlijke vernieuwing

Beoogde resultaten

- Alle inwoners, bedrijven en organisaties zijn in staat om mee te praten over het gemeentelijk beleid.

Doelen

3.1.4 Uitvoering van representatietaken en dergelijke is op het niveau zoals in de afgelopen jaren

Beoogde resultaten

- Taken voor representatie en dergelijke zijn uitgevoerd, onder andere de verplichtingen voor college en raad.

Doelen

3.1.5 Uitvoering wettelijke taken

Wettelijke taken worden uitgevoerd dit betreft:

- Recht op informatie van de overheid ligt vast in de Grondwet en de Wet Openbaarheid van Bestuur (Woo).
- Burgerlijk wetboek (taken burgerlijke stand).
- Wetgeving met betrekking tot de Basisregistraties Personen (BRP), Adressen & gebouwen (BAG), Waardering onroerende zaken (WOZ).
- Artikel 213 Gemeentewet schrijft voor dat de raad bij verordening regels vaststelt voor de controle op de inrichting en beheer van de financiële organisatie. Elke gemeente is bij wet verplicht een rekenkamer of een rekenkamerfunctie in te stellen.
- Digitaal toegankelijk maken van dienstverleningskanalen conform Besluit Digitale Toegankelijkheid.
- Kieswet, verkiezingen.
- Naturalisatie, Rijkswet op Nederlanderschap.
- Wegenverkeerswet (voor het uitgeven van rijbewijzen).
- Algemene verordening gegevensbescherming.
- Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming.
- Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen (WKPB).
- Paspoortuitvoeringsregeling PUN.
- Europese eIDAS-verordening.
- Omgevingswet

Tevens de voorbereiding op nieuwe wettelijke taken:

- Wet digitale overheid
- Wet open overheid
- Vernieuwing van de Archiefwet
- Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer
- Doorontwikkelingen in samenhang van de GEO-basisregistraties vanuit BZK (Dis-GEO)

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt waardoor onvoldoende capaciteit beschikbaar is.

3.2 Een goed functionerende wendbare organisatie

Wat willen we bereiken?

Een goed functionerende wendbare organisatie.

Doelen

3.2.1 De organisatie heeft de informatie en het advies dat nodig is om besluiten te nemen

Beoogde resultaten

- Adviseren en sturing geven aan de organisatie over de inzet van mensen en bedrijfsmiddelen zodat de organisatie effectief is in het oplossen van vraagstukken.

Doelen

3.2.2 Externe financiering aantrekken

Beoogde resultaten

- Geld aantrekken waarmee andere doelen gerealiseerd kunnen worden.

Doelen

3.2.3 Een goede en veilige werkomgeving

Een goede en veilige werkomgeving met aandacht voor welzijn, gezondheid en vitaliteit. Een werkomgeving die goed aansluit bij de behoeften van de organisatie voor digitale communicatie, vergaderen en samenwerken en die tevens voldoet aan de veiligheidsvereisten die de overheid aan ICT stelt.

Beoogde resultaten

- We werken digitaal samen via een vergaderomgeving.

Met dit resultaat bereiken we een betrouwbare, veilig en herkenbare vergaderomgeving die noodzakelijk is om goed samen te werken met inwoners, ketenpartners en collega's. Met dit resultaat is ook het beheer en begeleiden van de bestuurlijke en ambtelijke organisatie goed geregeld.

Doelen

3.2.4 Flexibele bedrijfsvoering

Beoogde resultaten

- Een applicatielandschap dat ontwikkelingen en nieuwe wettelijke taken in de toekomst kan faciliteren (realisatie middels Programam Digitale Organisatie).
- Een getransformeerde en doorontwikkende organisatie/bedrijfsvoering waarbij we onderzoek doen naar het (huidige) organisatiemodel.

- Uit onderzoek moet blijken of we Bedrijfsvoeringonderdelen slimmer/efficiënter kunnen organiseren. Uitkomst is een goed toegeruste medewerker die tevreden (samen)werkt binnen de fysieke en mentale werkomgeving.

Doelen

3.2.5 De organisatie is in control

Beoogde resultaten

- Collegeverklaring en ENSIA op orde.
- Goedkeurende accountantsverklaring.
- Rechtmatigheidsverantwoording.

Doelen

3.2.6 Huis van de Stad

Beoogde resultaten

- Startpunt en stadhuis zijn ook beschikbaar voor maatschappelijke activiteiten.

Doelen

3.2.7 ICT voor minimaal de huidige wettelijke taken

Beoogde resultaten

- Een applicatielandschap dat afdoende is om minimaal de huidige wettelijke taken uit te voeren. We doorstaan landelijke audits (ENSIA e.d.) en andere landelijke verantwoording aan het Rijk.
- Een applicatielandschap dat tijdig, rechtmatig en toekomstgericht vervangen wordt om minimaal de wettelijke taken uit te kunnen uitvoeren.
- Een ICT-infrastructuur die afdoende is om minimaal de huidige wettelijke taken te kunnen uitvoeren.

Doelen

3.2.8 Uitvoering wettelijke taken

Wettelijke taken worden uitgevoerd. Team Bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van wettelijke taken van andere teams.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- Op een aantal functies ervaren we, net als vele andere werkgevers, een krapte op de arbeidsmarkt (denk aan vakgebieden als ruimtelijke ontwikkeling, ICT en juridisch). Het bouwen van een wendbare organisatie wordt medebepaald door het binden en boeien van gekwalificeerde en competente medewerkers.
- Hoge ambities die niet allemaal uitvoerbaar zijn met inzet van de huidige bedrijfsvoering, waardoor tekorten in de PIOFACH-functie de haalbaarheid van de ambities in de weg zitten.
- Door beperkte of juist te veel gedifferentieerde aansturing kan er een samenloop van gelijktijdige activiteiten ontstaan met als mogelijk gevolg noodzakelijke prioritering en vertragingen.
- De hoeveelheid interne en externe ontwikkelingen, waaronder wettelijk wijzigingen volgen elkaar zo snel op dat er te weinig mensen en middelen zijn om ze uit te voeren. Er kan hierdoor spanning ontstaan op het op orde brengen van het beheerproces. Dit kan impact hebben op de gewenste gedragsverandering naar meer wendbare medewerkers.

3.3 Slimme inzet van middelen

Wat willen we bereiken?

Mede financieren door bijdragen/belastingen van de stad, slimme inzet van middelen en effectief risicomanagement.

Doelen

3.3.1 Beleidseffectiviteit voor alle programma's wordt vergroot. Specifiek onderdeel van beleid risicomanagement is bewust verzekeren (risicostrategie met reële verzekeringspremies)

Beoogde resultaten

- Risicomanagementbeleid is bestuurlijk vastgesteld en geïmplementeerd, waarbij bestuur en het ambtelijk apparaat meer bewust worden gemaakt van risico's en te nemen beheermaatregelen als onderdeel van het in control komen.

Doelen

3.3.2 De mogelijkheid om extra belastingen te heffen en extra inkomen te genereren

Beoogde resultaten

- Lobby naar Den Haag om de wettelijke basis voor extra belastinginkomsten te verruimen.

Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- Door een stijging van de kapitaalmarktrente kan het dat middelen niet toereikend zijn om de geplande meerjaren investeringen uit te kunnen voeren.
- De landelijke wetgever geeft gemeenten geen bevoegdheden om via nieuwe belastingen extra inkomen te genereren.

Algemene informatie programma 3

Beleidsindicatoren

De volgende wettelijk verplichte beleidsindicatoren hebben betrekking op programma 3 Bestuur en organisatie:

- Demografische druk
- Formatie
- Bezetting
- Apparaatskosten
- Externe inhuur
- Overhead
- WOZ-waarde woningen
- Woonlasten eenpersoonshuishouden
- Woonlasten meerpersoonshuishouden

Zie hiervoor het hoofdstuk Wettelijk verplichte beleidsindicatoren.

Beleidskader transparante overheid

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen

- Verordening elektronische bekendmaking Wageningen (2013)
- Verordening Rekenkamer (2016)
- Reglement van orde van de raad (2017)
- Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid (2008)
- Inspraakverordening (2006)
- Referendumverordening Wageningen, raadgevend (2006) en raadplegend (2015)
- Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning (2003)
- Verordening burgerinitiatief (2003)
- Legesverordening

Beleidsnota's

- Notitie en meetlat burgerparticipatie (2013)
- Notitie het Nieuwe Werken en Dienstverlening (2012)
- Beleid Informatieveiligheid en Privacy (2019)
- Communicatiebeleid (2011)
- Integriteitsbeleid Gemeente Wageningen (2016)

Beleidskader P&C-cyclus

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen

- Verordening (water)toeristen-belasting 2020
- Verordening parkeerbelastingen 2020
- Verordening hondenbelasting 2020

- Verordening onroerendezaak-belastingen 2020
- Verordening precariobelasting kabels en leidingen 2017 en 2016
- Financiële verordening gemeente Wageningen 2022
- Controleverordening gemeente Wageningen, ex art. 213 Gemeentewet (2008)

Beleidsnota's

- Notitie reserves en voorzieningen gemeente Wageningen 2015
- Nota houdbare Wageningse gemeentefinanciën 2017
- Beleidsnota vaste activa (2006)

Betrokkenheid verbonden partijen

De volgende verbonden partij is betrokken bij de uitvoering en realisatie van de doelstellingen uit het programma:

De BNG, de Bank Nederlandse gemeenten.

De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Het betalingsverkeer van Wageningen verloopt vooral via deze bank. Veruit het grootste deel van onze langlopende leningen is eveneens bij de BNG afgesloten. We zijn medeaandeelhouder en ontvangen op grond hiervan een jaarlijks dividend van de bank. BNG Bank behoort tot de meest kredietwaardige banken ter wereld.

Wat mag het kosten?

De lasten, baten en het saldo van het programma Bestuur en organisatie zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Totale lasten	31.872	22.347	25.635	25.831	26.299	26.352
Totale baten	100.016	85.417	92.678	97.057	94.685	96.563
Totaal saldo	68.143	63.070	67.043	71.225	68.386	70.210

In onderstaande tabel is de verdeling van de baten en lasten per ambitie opgenomen:

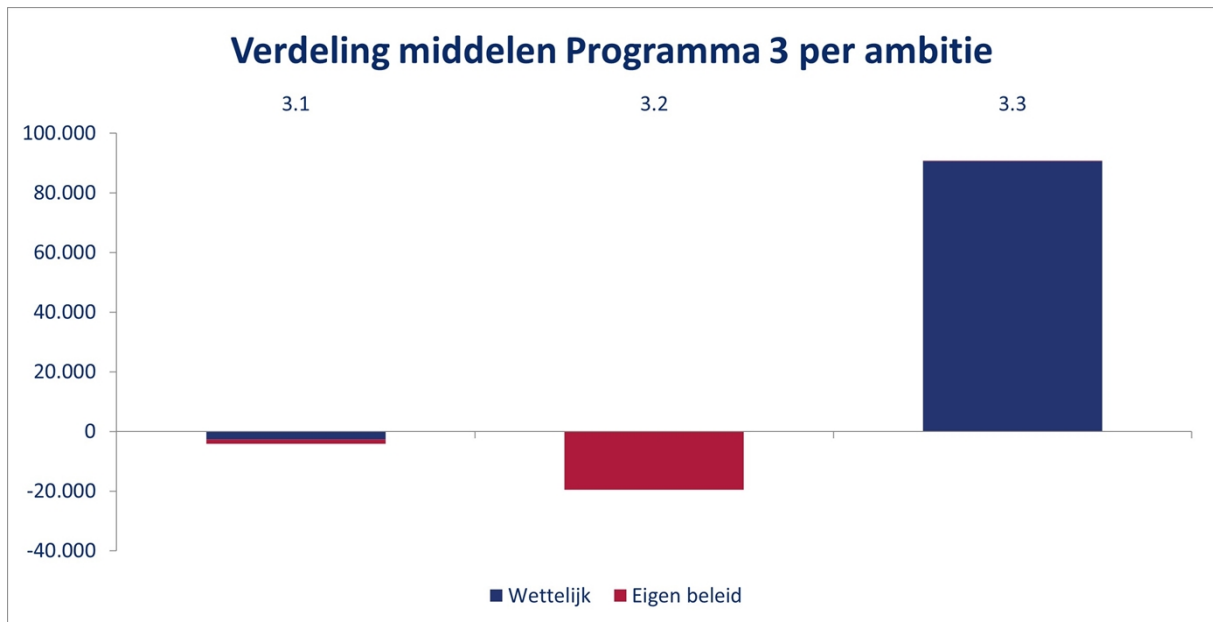
Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
LASTEN						
3.1	Transparante overheid	4.300	3.749	4.940	5.099	5.614
3.2	Een goed functionerende wendbare organisatie	16.601	17.773	20.123	20.138	19.986
3.3	Slimme inzet van middelen	10.972	824	572	595	614
Totale lasten		31.872	22.347	25.635	25.831	26.299

BATEN						
3.1	Transparante overheid	958	589	762	780	816
3.2	Een goed functionerende wendbare organisatie	1.086	1.030	617	642	663
3.3	Slimme inzet van middelen	97.972	83.798	91.298	95.635	93.032
Totale baten		100.016	85.417	92.678	97.057	96.563

SALDO						
3.1	Transparante overheid	-3.341	-3.160	-4.178	-4.319	-4.798
3.2	Een goed functionerende wendbare organisatie	-15.515	-16.743	-19.506	-19.496	-19.442

3.3	Slimme inzet van middelen	87.000	82.973	90.726	95.041	92.417	94.451
Totaal Saldo		68.143	63.070	67.043	71.225	68.386	70.210

Verdeling middelen per ambitie inclusief verhouding wettelijke versus niet-wettelijke taken (bedragen x € 1.000):

Toelichting bij grafiek: Ambitie 3.2 Een goed functionerende wendbare organisatie is in bovenstaande grafiek volledig als niet-wettelijk gecategoriseerd. Dit omdat het vrij bewerkelijk is om binnen bedrijfsvoeringstaken onderscheid te maken tussen welk gedeelte van de taken ondersteunend is aan wettelijke en welk gedeelte van de taken ondersteunend is aan niet-wettelijke taken.